Prima instanță: Judecătoria Chişinău (sediul Centru), judecător: Mardari Alexandru
Dosarul nr. 2a-3730/24 (2-22048936-02-2a-19092024)

D E C I Z I E

8 iulie 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecătorii Roman Pascari și Constantin Roșca

examinând în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de apel declarată de către ÎM CIA „Transelit" SA, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 22 ianuarie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată cu valoare redusă înaintată de ÎM CIA „Transelit" SA către Moraru Vitalie cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, precum și a cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă:

Pretențiile reclamantului:

La 06 aprilie 2022, reclamantul ÎM CIA „Transelit" SA s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune către Moraru Vitalie, prin care a solicitat încasarea despăgubirii de asigurare 88 947 lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, a invocat că la 12.04.2019 între ÎM CIA „Transelit" SA și Moraru Vitalie a fost încheiat contractul de asigurare facultativă a mijlocului de transport Casco nr. AC0338CH/2019 pentru perioada de asigurare 12.04.2019-11.04.2020.

La 04.08.2019 pe teritoriul statului Bulgaria, s-a produs accidentul rutier cu implicarea automobilelor Opel Zafira Tourer cu n/î *****, la volanul căruia se afla Moraru Vitalie și a automobilului de model Peugeot 307 cu n/î *****, condus de Marina Atanasova *****. Conform procesului verbal cu privire la contravenție nr. 1565043 din 04.08.2019, Marina Atanasova ***** a fost recunoscută vinovată de comiterea accidentului rutier.

La 16.08.2019 Moraru Vitalie s-a adresat către ÎM CIA „Transelit" SA cu o cerere privind stabilirea prejudiciului și achitarea despăgubirii, fiind deschis

dosarul de daune nr. 564/08- 2019C, iar, prin ordinul de plată nr. 00003126 din 08.11.2019 i s-a achitat despăgubirea în sumă de 88 9747 lei.

Indică că a primit răspuns că pe cazul asigurat din 12.04.2019, compania Lev ins Insurance Company a achitat despăgubirea în baza cererii de achitare a despăgubirii depusă de Moraru Vitalie.

Conform pct.6.4.4 din contractul de asigurare facultativă a mijloacelor de transport Casco nr. AC0338CH/2019 prevede că, asiguratorul este îndreptățit de a solicita restituirea deplină a despăgubirii de asigurare, în cazul depistării prezentării de către asigurat în procesul instrumentării dosarului de daună a unor date eronate, false și denaturate aferent cazului aparent asigurat, în vederea recepționării despăgubirii precum și în cazul anulării actelor încheiate de organele de poliție, procuratură, pompieri.

La 26.02.2021 a fost expediat în adresa lui Moraru Vitalie reclamație cu privire la restituirea despăgubirii de asigurare achitată, iar, la 15.03.2021 a primit răspuns cu o informație eronată.

Solicită ÎM CIA „Transelit" SA încasarea din contul lui Moraru Vitalie a sumei de despăgubire de asigurare în sumă de 88 947 lei și a cheltuielilor de asigurare.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 22 ianuarie 2024, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ÎM CIA „Transelit" SA către Moraru Vitalie cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, precum și a cheltuielilor de judecată.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 22 ianuarie 2024, reprezentantul ÎM CIA „Transelit" SA, Corina Lașcu a declarat apel împotriva acesteia, solicitând casarea integrală a hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi decizii, prin care să fie admisă integral acțiunea înaintată de ÎM CIA „Transelit" SA.

Argumentele părților:

În motivarea cererii de apel, reprezentantul apelantului a reiterat cele menționate în cererea de chemare în judecată, suplimentar, invocând, că instanța de fond, la emiterea hotărârii eronat a aplicat legea, or la caz nu se aplică prevederile asigurării obligatorie de răspundere civilă auto externă „Carte Verde", or, acțiunea înaintată de ÎM CIA „Transelit" SA are loc în baza relațiilor contractuale CASCO și drept claritate a acțiunilor asiguratorului din Bulgaria este că anume Mihail

Moraru a beneficiat de despăgubire direct de la compania de asigurări a persoanei vinovate, astfel, apelantul a fost lipsit de dreptul de regres.

Susține că în cazul în care prejudiciul a fost cauzat de o terță persoană, asiguratul ar putea cere despăgubire de la acesta. Asiguratul are, însă, dreptul de a cere plata despăgubirii de asigurare de la asigurator. Ambele aceste drepturi nu pot fi exercitate de către asigurat, deoarece el ar obține o despăgubire mai mare decât valoarea bunului sau cuantumul daunei, ceea ce este inadmisibil în asigurarea de bunuri (CASCO). Astfel, asiguratorul în limitele despăgubirii plătite şi din momentul plăţii în asigurarea de bunuri este subrogat - de drept şi fără nici o formalitate - în toate drepturile asiguratului sau beneficiarului asigurării contra persoanei responsabile de cauzarea daunei. Subrogarea este, deci, substituirea asigurătorului în toate drepturile asiguratului sau beneficiarului asigurării - în limitele despăgubirii de asigurare - contra celor răspunzători de producerea daunei.

Subrogarea urmărește menținerea echilibrului financiar ale asiguratorului între cuantumul primelor încasate și despăgubirile plătite, iar sub aspectul social, obligarea celui care în mod ilegal a provocat o daună să contribuie la repararea ei. Subrogarea nu poate avea loc în asigurarea de persoane.

Din considerentele menționate consideră că temei de casare a hotărârii instanței de fond sunt prevederile art. 386 alin. (1) lit. a), c), d) și art. 387 lit. b) și c) Cod de procedură civilă.

Aspecte de procedură:

Colegiul reține că acțiunea înaintată de ÎM CIA „Transelit" SA către Moraru Vitalie cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, precum și a cheltuielilor de judecată a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată de capitolul XXI[1] Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 276[4] alin.(5) Cod de procedură civilă *"instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art.276[3] fiind aplicabile corespunzător".*

Potrivit art. 276[3] alin.(1) și (2) Cod de procedură civilă *"procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică".*

Astfel, respectând principiul contradictorialității, instanța de apel a expediat în adresa intimatului cererea de apel, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă, până la data examinării apelului intimatul nu a depus referință asupra apelului declarat.

Aprecierea instanței de apel:

Verificând legalitatea hotărârii contestate, în cumul cu argumentele invocate în cererea de apel și actele cauzei, Colegiul consideră că cererea de apel declarată de ÎM CIA „Transelit” SA este întemeiată, urmând a fi admisă, cu casarea integrală a hotărârii instanței de fond, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *„instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.*

Potrivit art.385 lit. c) Cod de procedură civilă *”instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărârea primei instanţe, emiţând o nouă hotărâre”.*

În conformitate cu prevederile art. 386 alin.(1) Cod de procedură civilă *”temeiurile de casare sau modificare a hotărârii de către instanţa de apel apar în cazul în care: a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente; c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sânt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat. (2) O hotărâre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale”.*

Colegiul civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară

sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).

Conform prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă *”fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale, dacă legea nu dispune altfel”.*

Totodată, prevederile art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilesc că *”circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace probante nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace”.*

În conformitate cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă *”instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege”.*

Astfel, probatoriul administrat la caz atestă că 04 august 2019, între autovehiculul de marcă Opel Zafira Toure cu nr. de înmatriculare ***** condus de Vitalie Moraru, și autovehiculul de model Peugeot 307 cu nr. de înmatriculare *****, condus de Marina Atanasova *****, s-a produs un accident rutier în statul Bulgaria. Vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscută Marina Atanasova *****.

Autovehiculul de model Opel Zafira Toure cu nr. de înmatriculare ***** momentul producerii accidentului, era asigurat prin polița de asigurare facultativă a mijlocului de transport CASCO nr. AC0338CH/2019, valabilă pentru perioada 12 aprilie 2019-11 aprilie 2020, eliberată de ÎM CIA „Transelit” SA.

Astfel, la 16 august 2019, Vitalie Moraru a depus la ÎM CIA „Transelit” SA cerere privind stabilirea prejudiciului și achitarea despăgubirii de asigurare, ultima la data de 05 septembrie 2019 a eliberat lui Vitalie Moraru îndreptarea spre repararea autovehiculului.

Ulterior, ÎM CIA „Transelit” SA a deschis dosarul de daune nr. 564/08-2019C, în cadrul căruia a fost luată decizia de a achita cuantumul despăgubirii de asigurare în sumă de 88 947 lei, iar, la data de 08 noiembrie 2019 ÎM CIA „Transelit” SA a transferat în contul AECM Asistenta SRL suma despăgubirii de asigurare în mărime de 88 947 lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 00003126 din 08 noiembrie 2019, (f.d.30).

La 27 ianuarie 2021, în adresa companiei ÎM CIA „Transelit” SA a parvenit răspunsul SRL „Cama Allstate Assistane” nr. 03-21-BG, prin care, s-a adus la cunoștință că compania de asigurări Lev Ins din Bulgaria a achitat despăgubirea de

asigurare în sumă de 1367,13 Euro direct dlui Vitalie Moraru, astfel, despăgubirea de asigurare pentru daunele cauzate automobilului de model Opel Zafira Tourer, cu n/î *****a accidentului rutier din 04.08.2019 se presupune că a fost achitată dublu.

Ținând cont de răspunsul sus enunțat, la data de 26 februarie 2021, ÎM CIA ,,Transelit" SA a remis în adresa lui Vitalie Moraru pretenția, prin care a solicitat restituirea despăgubirii de asigurare achitate în sumă de 88 947 lei în termen de 7 zile din momentul recepționării acesteia.

Iar, din considerentul că Vitalie Moraru nu a restituit în termenul acordat despăgubirea de asigurare, iar, pretenția înaintată în adresa acestuia a rămas fără răspuns, ÎM CIA ,,Transelit" SA a înaintat prezenta cerere de chemare în judecată.

Examinând prezenta cauză, prima instanță a respins acțiunea integral.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe prin prisma motivelor invocate în apel, Colegiul civil apreciază că hotărârea instanței de fond urmează a fi casată, întrucât concluziile acesteia nu corespund circumstanțelor cauzei, iar normele de drept material incidente raporturilor juridice litigioase au fost aplicate eronat, prima instanță limitându-se la o apreciere formală a circumstanțelor cauzei.

Așadar, potrivit art. 19 alin. (1) și alin. (2) Cod civil, *în condiţiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).*

În continuare, în conformitate cu art. 1822 Cod civil, *prin contract de asigurare, o parte (contractantul asigurării) se obligă să plătească celeilalte părţi (asigurător) prima de asigurare, iar asigurătorul se obligă să plătească asiguratului, beneficiarului asigurării sau, după caz, terţului păgubit o prestaţie bănească (indemnizaţie ori despăgubire de asigurare) la producerea cazului asigurat în interiorul perioadei de asigurare. Orice clauză care derogă de la dispoziţiile prezentului capitol în detrimentul contractantului, asiguratului sau beneficiarului consumator este lovită de nulitate absolută.*

În temeiul art. 1858 Cod civil, *în cazul asigurării de daune, asigurătorul este obligat să despăgubească prejudiciul suportat de asigurat sau, după caz, de terțul păgubit la survenirea cazului asigurat. În asigurarea de daune, asigurat este persoana al cărei interes este protejat contra daunei. Aceeași persoană poate fi concomitent contractant și asigurat. Se consideră că oricare persoană care are un drept de orice natură asupra bunului are interes protejat contra daunei. Suma care se plătește de asigurător în temeiul acestei asigurări se numește despăgubire de*

asigurare. Asigurarea de daune cuprinde asigurarea bunurilor, asigurarea de răspundere, de sănătate, asigurarea de credite, garanții și pierderi financiare și altele.

Norma de la art. 1856 alin. (1) Cod civil, statuează precum că, *asigurătorul care a plătit despăgubirea de asigurare, precum și eventualele cheltuieli de diminuare a prejudiciului, se subrogă, în limitele acestei sume, în dreptul la repararea prejudiciului față de terțul căruia îi revine obligația să repare prejudiciul cauzat, dacă legea sau contractul nu prevede altfel.*

Conform art. 1998 alin. (1) și (2) Cod civil, *cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăţie se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.*

În continuare, în temeiul art. 2 din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, *asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule* (în continuare – *asigurare obligatorie de răspundere civilă auto*) (în vigoare la data încheierii contractului de asigurare de răspundere civilă auto din 12 aprilie 2019) – contract de asigurare, probat prin poliţa de asigurare RCA şi/sau certificat de asigurare „Carte Verde", prin care un asigurător licenţiat, în condiţiile prezentei legi, să practice asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se obligă, în baza unei prime plătite de asigurat, să despăgubească prejudiciile cauzate prin accident de autovehicul în perioada de valabilitate a contractului de asigurare. Iar prin *poliţă de asigurare RCA* – poliţă de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto cu valabilitate în limitele teritoriului Republicii Moldova, care probează încheierea contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto; *certificat de asigurare "Carte Verde"* – document internaţional de asigurare, eliberat în numele unui birou naţional, care atestă existenţa asigurării obligatorii de răspundere civilă auto cu valabilitate în afara teritoriului ţării emitente, în conformitate cu Recomandarea nr.5 din 25 ianuarie 1949, adoptată de Subcomitetul de Transport Rutier al Comitetului de Transporturi Interioare din cadrul Comisiei Economice pentru Europa a Organizaţiei Naţiunilor Unite.

Prin prisma prevederilor art. 4 alin. (1) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (în vigoare la data încheierii contractului de asigurare din din 12 aprilie 2019), persoanele fizice şi persoanele juridice care au în proprietate sau utilizare autovehicule supuse înmatriculării pe teritoriul Republicii Moldova sînt obligate să se asigure pentru cazuri de răspundere civilă

auto ca urmare a prejudiciilor cauzate prin accident de autovehicul produs în limitele teritoriale de acoperire ale asigurării.

În temeiul art. 18 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 414 din 22.12.2006 (în vigoare la data încheierii contractului de asigurare din din 12 aprilie 2019), la producerea accidentului de autovehicul, asiguratul sau utilizatorul de autovehicul este obligat: în 48 de ore din momentul producerii accidentului, să înştiinţeze asigurătorul care a emis poliţa de asigurare RCA sau certificatul de asigurare "Carte Verde"; participanţii la accident care deţin poliţe de asigurare RCA şi/sau certificate de asigurare "Carte Verde", indiferent de rezultatele constatării vinovatului, anunţă asigurătorii respectivi şi sînt obligaţi să nu întreprindă de sine stătător măsuri de reparare a pagubelor; să notifice participanţii la accident, păgubitul sau apropiaţii lui despre faptul că posedă poliţă de asigurare RCA şi/sau certificat de asigurare "Carte Verde" şi să pună la dispoziţia acestora informaţiile necesare despre asigurător;

În acest context, instanța de judecată reține la caz, prevederile art. 22 alin. (1), (8) și (9) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (în vigoare la data încheierii contractului de asigurare de răspundere civilă auto din 12 aprilie 2019), despăgubirile se stabilesc în baza unui acord scris între persoana păgubită sau reprezentantul ei legal şi asigurător ori, în cazul în care nu s-a ajuns la nici o înțelegere, prin hotărâre judecătorească definitivă şi irevocabilă. În cuantumul despăgubirilor se includ cheltuielile: a) aferente acţiunilor de limitare a pagubelor; b) de transport al bunurilor la locul de reparație, parcare sau depozitare; c) aferente cazului asigurat, suportate în proces civil de către asigurat sau păgubit; d) aferente expertizei tehnice efectuate la cererea păgubitului conform art.21 alin.(2) sau în temeiul unei hotărâri judecătoreşti. Cheltuielile enumerate la alin.(8) se rambursează doar în cazul probării lor cu documente justificative.

În temeiul prevederilor art. 5 din Legea nr. 407 din 21.12.2006 cu privire la asigurări (în vigoarea la data încheierii contractului de asigurare facultativă), după modul de efectuare, există două forme de asigurare: obligatorie şi benevolă (facultativă). În asigurarea obligatorie, raporturile dintre asigurat şi asigurător, drepturile şi obligaţiile fiecărei părţi, condiţiile şi modul lor de implementare se stabilesc prin lege. În asigurarea benevolă (facultativă), raporturile dintre asigurat şi asigurător, drepturile şi obligaţiile fiecărei părţi se stabilesc prin contract de asigurare. Condiţiile asigurărilor benevole (facultative) sînt stabilite de asigurător, în conformitate cu legislaţia şi cu actele normative ale autorităţii de supraveghere. Avizarea şi constatarea producerii riscurilor asigurate, evaluarea pagubelor, stabilirea şi plata despăgubirilor şi a îndemnizaţiilor de asigurare se efectuează în condiţiile legii, în cazul asigurărilor obligatorii, sau în baza condiţiilor de asigurare şi contractului de asigurare, în cazul asigurărilor benevole (facultative).

Conform art. 6^1 din Legea sus-enunțată (în vigoarea la data încheierii contractului de asigurare facultativă), organele de poliţie, unităţile de pompieri, instituţiile medicale publice şi private, alte autorităţi şi instituţii publice care au competenţe să cerceteze accidente de vehicule sau alte evenimente ori care deţin informaţii şi date ce pot asista examinarea circumstanţelor, după caz, vor prezenta, în termen de 15 zile lucrătoare, la cererea asigurătorilor (reasigurătorilor), informaţii şi documente cu privire la cauzele şi circumstanţele producerii riscurilor asigurate şi la pagubele provocate, în vederea stabilirii şi achitării de către asigurători a despăgubirilor şi indemnizaţiilor de asigurare.

În baza dispozițiilor de la art. 15 alin. (8) din Legea nr. 407 din 21.12.2006 (în vigoarea la data încheierii contractului de asigurare facultativă), dacă pentru acelaşi bun sînt încheiate mai multe contracte de asigurare care, în ansamblu, depăşesc valoarea reală a bunului, fiecare asigurător este obligat să plătească partea din prejudiciu egală cu raportul dintre suma asigurată prin contract şi valoarea totală a sumelor asigurate prin toate contractele, fără ca asiguratul să poată încasa o despăgubire mai mare decît prejudiciul efectiv, consecinţă directă a riscului. Asiguratul are obligaţia să declare existenţa unor alte asigurări pentru acelaşi bun la diferiţi asigurători, atît la încheierea contractului de asigurare, cît şi pe parcursul executării lui.

Iar, în acord cu prevederile de la art. 17 alin. (1) lit. c) din aceeași Lege (în vigoarea la data încheierii contractului de asigurare facultativă), asigurătorul este în drept să refuze deplin sau parţial asiguratului despăgubirea de asigurare în asigurările de bunuri în cazul: comunicării intenţionate de informaţii false către asigurător sau necomunicării datelor, cunoscute de asigurat, ce vizează interesele de asigurare dacă circumstanţele tăinuite se află în raport de cauzalitate cu producerea evenimentului asigurat.

Concomitent, potrivit clauzei de la pct. 6.4.4 din contractul de asigurare facultativă a mijloacelor de transport CASCO din 12.04.2019, asiguratorul este îndreptățit de a solicita restituirea deplină a despăgubirii de asigurare, în cazul depistării prezentării de către asigurat în procesul instrumentării dosarului de daună a unor date eronate, false și denaturate aferent cazului aparent asigurat, în vederea recepționării despăgubirii, precum și în cazul anulării actelor încheiate de organele de poliție, procuratură, pompieri, etc.

Colegiul reține că în situația din speță, conducătorului automobilului de marca Opel Zafira Tourer cu n/î ***** Moraru Vitalie, implicat în accidentul rutier din 04 august 2019, la data de 08 noiembrie 2019 de către ÎM CIA „Transelit” SA a achitat la data de 08.11.2019 despăgubirea de asigurare, în baza certificatului de asigurare CASCO, în sumă de 88 947 lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 00003126.

Și tot din actele cauzei urmează că, conducătorului automobilului de marca Opel Zafira Tourer cu n/î ***** Moraru Vitalie, implicat în accidentul rutier din 04 august 2019, i-a fost achitată la data de 06.11.2020, despăgubirea de asigurare, în baza poliței de asigurare RCA și de către compania din Bulgaria Lev Ins Insurance Company în mărime de 27 274,24 lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 07 din 06.11.2020, (f.d.29).

Astfel, având în vedere faptul că vinovat de comiterea accidentului rutier produs în Bulgaria a fost recunoscut conducătorul automobilului de model Peugeot 307 cu n/î *****, condus de Marina Atanasova *****, iar, compania din Bulgaria Lev Ins Insurance Company a recunoscut evenimentul produs drept caz asigurat şi a achitat despăgubirea de asigurare în mărime 27 274,24 lei, păgubitului Vitalie Moraru, la fel, și ÎM CIA „Transelit" SA a recunoscut evenimentul produs drept caz asigurat şi a achitat despăgubirea de asigurare în mărime 88 947 lei păgubitului Moraru Vitalie, Colegiul ajunge la concluzia de pune în sarcina ultimului, a obligației restituirii în favoarea CIA „Transelit" SA, a sumei de 27274,24 lei, cu titlu de despăgubire de asigurare, ce a fost achitată de compania din Bulgaria Lev Ins Insurance Company, în temeiul asigurării obligatorie de răspundere civilă auto, pentru a nu admite o dublă despăgubire.

Or, nu se admite achitarea despăgubirii de asigurare în temeiul a două tipuri de asigurare distincte, concomitent.

În susținerea soluției judecătorești sus-enunțate, reieșind din particularitățile cazului dedus judecății, care au fost expuse mai sus, precum și având în vedere faptul că ÎM CIA „Transelit" SA a instrumentat dosarul de daună, în cadrul căruia a fost întocmită și o listă a lucrărilor necesare întru repararea daunei efective cauzate, fiind achitată despăgubirea inițial anume de asigurătorul ÎM CIA „Transelit" SA, instanța de apel conchide că este echitabil ca anume suma de 88047 lei reprezintă cuantumul prejudiciului efectiv suportat pentru reparația automobilului de model Opel Zafira. Iar, în contextul concluziei sus-enunțate și anume pentru a nu admite o despăgubire în temeiul a două varietăți absolut distincte ale asigurării, Colegiul consideră întemeiat de a deduce din cuantumul sumei despăgubirii de asigurare de 88047 lei de care a beneficiat Moraru Vitalie, suma despăgubirii de asigurare primită de ultimul de la asigurătorul din Bulgaria.

Cât privește compensarea cheltuielilor de judecată, Colegiul notează că în conformitate cu prevederile art. 94 alin.(1) Cod de procedură civilă *"instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză, cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului"*.

Prin prisma normelor de drept enunțate, având în vedere că s-a constatat temeinicia acțiunii doar parțial, Colegiul consideră necesar a încasa de la Moraru Vitalie în beneficiul ÎM CIA „Transelit” SA, a sumei de 818,22 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat.

În final, generalizând constatările descrise mai sus și având în vedere că concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sânt în contradicţie cu circumstanţele cauzei, Completul de judecată conchide admiterea apelului declarat de ÎM CIA „Transelit” SA, cu casarea integrală a hotărârii primei instanțe și adoptarea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii, prin încasarea din contul lui Moraru Vitalie în beneficiul ÎM CIA „Transelit” SA, a sumei de 27274 (douăzeci și șapte mii două sute șaptezeci și patru) lei și 24 bani cu titlu de despăgubire de asigurare, precum și a sumei de 818 (opt sute optsprezece) lei și 22 bani cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat, în rest, cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM CIA „Transelit” SA către Moraru Vitalie cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, precum și a cheltuielilor de judecată, fiind pasibilă de a fi respinsă ca neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. c), art. art. 389-390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,-

d e c i d e :

Se admite cererea de apel declarată de către ÎM CIA „Transelit” SA.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 22 ianuarie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată cu valoare redusă înaintată de ÎM CIA „Transelit” SA către Moraru Vitalie cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, precum și a cheltuielilor de judecată, cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată cu valoare redusă înaintată de ÎM CIA „Transelit” SA către Moraru Vitalie cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, precum și a cheltuielilor de judecată.

Se încasează din contul lui Moraru Vitalie în beneficiul ÎM CIA „Transelit” SA, a sumei de 27274 (douăzeci și șapte mii două sute șaptezeci și patru) lei și 24 bani cu titlu de despăgubire de asigurare, precum și a sumei de 818 (opt sute optsprezece) lei și 22 bani cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat.

În rest, se respinge, ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată cu valoare redusă înaintată de ÎM CIA „Transelit” SA către Moraru Vitalie cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, precum și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Ruxanda Pulbere

Judecătorii: Roman Pascari

Constantin Roșca